

FREEDOM OF EXPRESSION
ACTIVIST ORGANIZATION

ရုပ်တုဖြစ်သွားသော ဗိုလ်ချုပ်ကတိ

လူပြောမများသော သမိုင်းကြောင်းနယ်မြေတစ်ခုထဲက
မဖြေရှင်းရသေးတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ပြဿနာ

Promises Turn into A Statue

Unsettled Disputes of General Aung San Statue
in A Land with Untold History

FREEDOM OF EXPRESSION
ACTIVIST ORGANIZATION

ရုပ်တုဖြစ်သွားသော ပိုလ်ချုပ်ကတိ

လူပြောမများသော သမိုင်းကြောင်းနယ်မြေတစ်ခုထဲက
မပြေရှင်းရသေးတဲ့ ပိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ပြဿနာ

အသံ

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့

<https://www.facebook.com/athan.foe.myanmar/>

athan.info@gmail.com

မာတိကာ

အခန်း ၁

- ၁။ အဖွဲ့အစည်းနောက်ခံ ၇
၂။ သုတေသန နည်းလမ်း ၈

အခန်း ၂

- ၁။ နိဒါန်း ၉
၂။ သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ နောက်ခံအခြေအနေ ၁၀

အခန်း ၃

- ၁။ ကြေးရုပ်စိုက်ထူရေး ကြိုးပမ်းမှုနှင့်
တိုင်းရင်းသားရေးလှုပ်ရှားမှု မှတ်တမ်း ၁၃
၂။ ကရင်နီပြည် လူထုအရေးတော်ပုံနေ့၊
ဒေသခံ ရဲဝန်ထမ်းများ၏ တာဝန်နှင့် ဆန္ဒ ၂၁
၃။ တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းရေးနှင့် လက်ရှိအခြေအနေ ၂၅

အခန်း ၄

- ၁။ သုံးသပ်ချက် ၃၁

ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိခြင်း

ယခုအစီရင်ခံစာအတွက် ဓာတ်ပုံများ မေတ္တာဖြင့် အသုံးပြုခွင့်ပေးပါသော ကိုအောင်နိုင်စိုး(UKSY)၊ သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို ကိုးကားခွင့်ပြုခဲ့သော မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုသုတေသနအသင်း (MCRS) နှင့် သုတေသနအင်တာဗျူး ဖြေပေးခဲ့ကြသူများ အားလုံးကို ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိ ပါသည်။

‘အသံ’ အဖွဲ့သားများ

အခန်း ၁

၁။ အဖွဲ့အစည်းနောက်ခံ

‘အသံ’အဖွဲ့ကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်အပေါ် ယုံကြည်အလေးထားသော လူငယ်များက ဦးဆောင်၍ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆက်သွယ်ရေး ဥပဒေဆိုင်ရာ သုတေသနအဖွဲ့နှင့် We Support Journalists အဖွဲ့တို့ ပူးပေါင်းကာ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့်ဆိုင်သော အရေးကိစ္စများကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ‘အသံ’အဖွဲ့ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ၊ ငြိမ်းစုစီဥပဒေ၊ မတရားအသင်းဥပဒေ၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၅၀၅ (ခ)၊ (ဂ) နှင့် နိုင်ငံသားများ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုနှင့် လုံခြုံမှုကို အကာအကွယ်ပေးရေး ဥပဒေတို့ဖြင့် တရားစွဲဆိုခံထားရသော အမှုစာရင်းများ ပြုစုခြင်း၊ တရားစွဲဆိုခံထားရသော သတင်းသမားများစာရင်းကို ပြုစုခြင်း၊ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်ကို ပိတ်ပင်ထားသော ဖြစ်စဉ်များအရေးယူ တရားစွဲဆိုခြင်းများကို စောင့်ကြည့်မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ ၃ လတစ်ကြိမ် အစီရင်ခံစာများ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခြင်း၊ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို အဟန့်အတားဖြစ်နေသော ဥပဒေများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ဥပဒေပြု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း အပါအဝင် လိုအပ်သော ဒေသများတွင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ အသိပညာဖြန့်ဝေမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ ‘အသံ’အဖွဲ့သည် နယ်သာလန်အစိုးရမှ ချီးမြှင့်သော Human Rights Tulip Myanmar ဆုကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် လက်ခံရရှိခဲ့ပါသည်။

၂။ သုတေသနနည်းလမ်းများ

တရားရုံးမှတ်တမ်းများ၊ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများမှ ထုတ်ပြန်ချက်များ၊ ပင်မအရင်းအမြစ်များနှင့် ယုံကြည်ရသော သတင်းမီဒီယာ ရင်းမြစ်များကို အသုံးပြုကာ ဖြစ်စဉ်တစ်ရပ်လုံးကို မှတ်တမ်းပြုစုထားသည်။ သုတေသနကျင့်ဝတ်နှင့်အညီ အမှီအခိုကင်းစွာ၊ သမာသမတ်ကျစွာဖြင့် အပြီးသတ် ကောက်ချက်ချမှုအား ပြုလုပ်ထားသည်။

အဓိကအကြောင်းအရာဖြစ်သော ကြေးရုပ်ဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုဖြစ်စဉ်ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့အထိ စုစုပေါင်း ၁၅ လတာ အချိန်အတိုင်းအတာအတွင်းမှ မှတ်တမ်းမှတ်ရာများအား ပြုစုဖော်ပြထားသည်။ သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာနှင့် ပတ်သက်သော မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ၊ အကိုးအကားများ အတွက်မူ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဖြန့်ချိခဲ့သော မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု သုတေသန အသင်း (MCRS) ၏ ‘ကရင်နီပြည်သူများနှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကြေးရုပ်ထု’ စာတမ်းပါ အချက်အလက်များအား ကိုးကားဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အသံ - လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် အဖွဲ့သည် တရားစွဲဆိုခံ ကရင်နီ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ ခေါင်းဆောင်များ၏ တရားရုံးချိန်းများသို့ သွားရောက်ကာ အနီးကပ် လေ့လာခြင်း၊ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို အနီးကပ် သွားရောက်မှတ်တမ်းတင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ လွိုင်ကော်မြို့၊ ဒီမော့ဆို၊ ဖရူးဆိုမြို့နယ်များသို့ သွားရောက်ကာ ဖြစ်စဉ်နှင့် တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း ပတ်သက်ဆက်နွှယ်သည့် သက်ဆိုင်ရာ လူပုဂ္ဂိုလ်များအား ချဉ်းကပ်၍လည်း သုတေသနအင်တာဗျူးများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

အခန်း ၂

၁။ နိဒါန်း

ပြည်ထောင်စုနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရများ၏ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် စိုက်ထူမှုစီမံချက်များ၊ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် ကရင်နီဒေသ လွိုင်ကော်မြို့သို့ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွင်းက ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ဟု ဆိုရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးသမိုင်း၌ ထင်ရှားသည့် ဦးအောင်ဆန်း၏ပုံတူ ကြေးသွန်းရုပ်တုကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

အစိုးရမှ လွိုင်ကော်မြို့နယ်အတွင်း ကြေးရုပ်စိုက်ထူရန် အကြံဉာဏ်တောင်းခံ စဉ်ကတည်းက ဒေသခံများ၊ လူငယ်ခေါင်းဆောင်များ၊ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများက ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသော်လည်း ပြည်နယ်အစိုးရသည် ကြေးရုပ်စိုက်ထူနိုင်ရေးသာ အကြိမ်ကြိမ် ကြိုးစားခဲ့သည်။ ဒေသခံပြည်သူများ၏ ဆန္ဒကို မျက်ကွယ်ပြုကာ အတင်းအကျပ် ကြေးရုပ်ထုစိုက်ထူခဲ့သည့် ပြည်နယ်အစိုးရအားလည်း ကရင်နီခေါင်းဆောင်များက ရှုတ်ချခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် စိုက်ထူရေးထက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အာမခံခဲ့သည့် ပင်လုံ ကတိကဝတ်များကို ဆောလျင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ရေး၊ ကရင်နီသမိုင်းတွင် တည်ရှိခဲ့သည့် သူရဲကောင်းရုပ်တုများ စိုက်ထူရေး၊ ကရင်နီစာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် သမိုင်းကြောင်း မြှင့်တင်ရေးတို့သည် ကရင်နီတက်ကြွလှုပ်ရှားသူ လူငယ်ခေါင်းဆောင် များ၏ အဓိကတောင်းဆိုချက်များ ဖြစ်ကြသည်။

ပြည်သူတစ်ရပ်၏ အခြေခံရပိုင်ခွင့်ဖြစ်သည့် လွတ်လပ်စွာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို ကျင့်သုံးကာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခဲ့သော ကရင်နီ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများသည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ကန့်သတ်ထားသည့် တည်ဆဲဥပဒေများဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် တရားစွဲဆိုခံခဲ့ရသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို ရဲအင်အား အသုံးပြုကာ ဖြိုခွင်းမှုများ သည်လည်း အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

ပြည်သူ့အင်အားဖြင့် ဖိအားပေးကာ ကရင်နီခေါင်းဆောင်များနှင့် အစိုးရအကြား သဘောတူညီချက်တစ်ရပ် ရယူညှိနှိုင်းနိုင်ခဲ့သော်လည်း လက်ရှိအချိန်တွင် ပြည်နယ် အစိုးရ၏ ကတိကဝတ်နှင့် တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအပိုင်းမှာ မေးခွန်းထုတ်စရာ အနေ အထား ဖြစ်နေသည်။

၂။ သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ နောက်ခံအခြေအနေ

ကရင်နီပြည်နယ်/ ကယားပြည်နယ်သည် ကိုလိုနီခေတ် မတိုင်မီ ပဒေသရာဇ် ခေတ်ကပင် လွတ်လပ်သော ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ တိုင်းနှင့် ပြည်နယ် ၁၄ ခုထဲတွင် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သော ကယားပြည်နယ်သည် အမှန်စင်စစ် ‘ကရင်နီပြည်နယ်’ဟု ၁၉၅၀ ခုနှစ် မတိုင်ခင်အထိ အမည်နာမအားဖြင့် ခေါ်တွင်ကျင့်သုံးခဲ့ကြသည်။ ၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက် နေ့တွင် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော် အစည်းအဝေး၌ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ (၁၉၄၇) ပုဒ်မ ၁၈၀ (၁)(က) ပါ ကရင်နီပြည်နယ်ကို ပယ် ဖျက်ပြီး ကယားပြည်နယ်ဟု ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းရန် ပါလီမန်အမတ် ဦးစိန် (ကရင်နီ၊ ပုဒေါင်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ) မှ အဆိုတင်သွင်းခဲ့သည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် ကရင်နီပြည်နယ်အစား ကယားပြည်နယ်ဟု တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်မှ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ခဲ့သည်။

ကယား၊ ကယန်း၊ ကယော၊ ကော်ယော၊ ဂေဘားနှင့် ယင်းတလဲ စသည့် ဌာနေ တိုင်းရင်းသားများနှင့် အခြားသော လူမျိုးစုနွယ်ဝင်များ နေထိုင်ကြသည်။

ဒုတိယ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာစစ်ပွဲ ပြီးသောအခါ အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် အာလံအထက် ၄ မိုင်မှနေ၍ အရှေ့မှ အနောက်သို့ မျဉ်းဖြောင့်ဖြောင့်ဆွဲပြီး မျဉ်း၏တောင်ဘက်ပိုင်းကို သိမ်းယူခဲ့သည်။ ယင်းမျဉ်း၏ အရှေ့ဘက်အစွန်းတွင် အနောက်ကရင်နီနယ် ရှိသည်။ ထိုအချိန်က အနောက်ကရင်နီနယ်သည် လွတ်လပ်သောနယ်အဖြစ် မြန်မာဘုရင်၏ အသိအမှတ်ပြုပြီးသား ဖြစ်သည်။

၁၈၇၅ ခုနှစ်တွင် အနောက်ကရင်နီနယ်ကို အင်္ဂလိပ်နှင့် မြန်မာ နှစ်ဖက်လုံးမှ လွှမ်းမိုးချုပ်ချယ် ကျူးလွန်ခြင်းမပြုရန် သဘောတူညီခဲ့ကြပြီး အနောက်ကရင်နီဒေသကို လွတ်လပ်သောနယ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုသည့် သဘောတူစာချုပ်ကို အင်္ဂလိပ်အစိုးရ

၏ ကိုယ်စားလှယ် ဆာဒေါက္ကလပ်စ်ဖောဆစ်နှင့် မြန်မာဘုရင်၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ကင်းဝန်မင်းကြီးတို့က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် ၁၉၀၇ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သော The Province of Burma Vol. 2 တွင်လည်း ကရင်နီနယ်သည် ဗမာပြည်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမဟုတ်ကြောင်း အတိအလင်း ဖော်ပြထားသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီး ကာလ၌မူ ဗမာပြည်မြေပြန့်ဒေသ၌ လွတ်လပ်ရေးရယူရန်နှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့်ကာ လုပ်ဆောင်လာကြသည်။ ကရင်နီ ခေါင်းဆောင်များအတွက်မူ ‘ကရင်နီနယ်သည် တောင်တန်းဒေသအုပ်ချုပ်ရေး ဘုတ်အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းမည်လော၊ လွတ်လပ်လာသော ဗမာပြည်မနှင့် ပူးပေါင်းမည်လော’ ဟူသည့် အဖြေရှာရန်ကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဘောလခဲမြောက်ပိုင်းရှိ မြလဲရွာ၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ထိုအချိန်အခါတွင် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး စသည့် အခြေအနေများကို သုံးသပ်ပြီး ပူးပေါင်းစရာ ရှိပါက ဗမာပြည်မနှင့် ပူးပေါင်းမည်ဟု ယေဘုယျ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ ပြောင်းလဲလာသည့် နိုင်ငံရေးအခြေအနေတွင် ကရင်နီနယ်များ အရေးကို အရေးတကြီး ဆုံးဖြတ်ရမည့် အကြောင်းကိစ္စများ ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် နယ်အသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်သည့် ကရင်နီ၊ ပုဒေါင်ကောင်စီကို ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃ ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် ဗမာပြည်မနှင့် ပူးပေါင်းရန် ကြံရွယ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်မည်ဟု ဗြိတိသျှတို့က အထင်ရှိသဖြင့် ကောင်စီအား ဖျက်သိမ်းခဲ့ပြီး ယင်းအစား လွတ်လပ်သော ကရင်နီ ပြည်ထောင်စုကောင်စီ (United Karenni Independent States Council – UKISC) ကို ထူထောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ဘော်လခဲ၊ ကြယ်ဖိုးကြီးနှင့် ကန္တာရဝတီနယ်တို့ကို ပေါင်းစုကာ သီးခြားကရင်နီပြည်အဖြစ် သတ်မှတ်ကြေညာခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကရင်နီ ပြည်ထောင်စုကောင်စီ အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပြီး လွတ်လပ်စွာ ဟောပြောခွင့်၊ ဝတ်ပြုကိုးကွယ်ခွင့်၊ ကရင်နီပြည်ထောင်စုအတွင်း နေထိုင်သော ကရင်မျိုးနွယ်ဝင်များ အားလုံးနှင့် ကရင်နီနယ်သားအဖြစ် ခံယူထားသူ အားလုံးကို ကရင်နီ ထုံးထမ်းစဉ်လာဥပဒေဖြင့် အုပ်ချုပ်ရန်တို့ အပါအဝင် ဆုံးဖြတ်ချက် ၁၅ ခုကို ချမှတ်ခဲ့သည်။

တစ်ဖက်တွင်လည်း ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက် အရေးကြီးသောစာချုပ် ဖြစ်သည့် အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အင်္ဂလိပ်နန်းရင်းဝန် အက်တလီတို့မှ လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုစာချုပ်အရ တောင်တန်းဒေသများနှင့် ပြည်မတို့ ပူးပေါင်းနိုင်ရန် စည်းရုံးသည့်အနေဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ကရင်နီပြည်နယ်ကို ၁၉၄၆ခုနှစ်တွင် တစ်ကြိမ်သာ လာရောက်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ထို့ပြင် ကရင်နီပြည်နယ်အနေဖြင့် ပင်လုံညီလာခံသို့ လေ့လာသူအဖြစ်သာ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ချုပ်ဆိုခဲ့သော ပင်လုံစာချုပ်တွင်လည်း ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ခြင်း မရှိပေ။

အခန်း ၃

၁။ ကြေးရုပ်စိုက်ထူရေး ကြိုးပမ်းမှုနှင့် တိုင်းရင်းသားရေး လှုပ်ရှားမှုမှတ်တမ်း

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ နှစ်ဦးပိုင်းကာလမှ စတင်ကာ ကယားပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့က လွိုင်ကော်မြို့နယ်၊ ကန္တာဟောဝန်ပန်းခြံတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကြေးရုပ် စိုက်ထူခြင်းကို ပြုလုပ်ရန် စတင်ကြိုးစားခဲ့သည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မေလတွင် ကန္တာဟောဝန်ပန်းခြံ၌ ကြေးရုပ်ထားရှိရန် အောက်ခံအုတ်ခုံကို စတင် ပြုလုပ်ခဲ့ရာမှ ကယားပြည်နယ်ရှိ ကရင်နီ ပြည် လူငယ်ထု၏ ကန့်ကွက်မှုများကို တွေ့ကြုံလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

(က) ကန့်ကွက်ရသည့်အကြောင်းအရင်း

ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်စိုက်ထူခြင်းကို ကရင်နီပြည်လူငယ်ထုများက ကန့်ကွက်ရသည့် အကြောင်းအရင်းမှာ

- ၁။ ၁၈၇၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ဗမာကိုယ်စားလှယ် ကင်းဝန်မင်းကြီး ဦးကောင်းနှင့် အင်္ဂလိပ် အစိုးရဘက်မှ ကိုယ်စားလှယ် ဆာဒေါက်ကလပ်စ်ဖောဆစ် တို့ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့် မှတ်တမ်းများအရ ကရင်နီ (ကယား) ပြည်နယ်ဟူ၍ ယခင်ကတည်းက သီးခြားလွတ်လပ်စွာ တည်ရှိနေခြင်း၊
- ၂။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ချုပ်ဆိုခဲ့သော ပင်လုံစာချုပ်တွင် လည်း ကရင်နီပြည်နယ်အနေဖြင့် ပါဝင်ခဲ့မှုမရှိခြင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ကရင်နီပြည်နယ်ကို ပြည်မနှင့် လွတ်လပ်ရေး အတူတကွယူရန် လာရောက်စည်းရုံး

- ခြင်းအတွက် ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် တစ်ကြိမ်သာ ရောက်ရှိခဲ့ပြီး ကရင်နီပြည်နယ်သည် လည်း ဗမာပြည်မနှင့် သက်ဆိုင်မှုမရှိခြင်း၊
- ၃။ ဗမာပြည်မနှင့် ပေါင်းသင့်/မပေါင်းသင့်ဆိုသော ပြဿနာကြောင့် ကရင်နီ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး ကရင်နီအမျိုးသားများနှင့် ခေါင်းဆောင်များကြား သဘောထားကွဲလွဲကာ ယနေ့ထိ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်နေခြင်း၊
- ၄။ ကယား (ကရင်နီ) ပြည်နယ်၏ နိုင်ငံရေးနှင့် အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များ မရရှိသေးခြင်း၊ ဗိုလ်ချုပ် ပြောကြားခဲ့သည့် တန်းတူညီမျှခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်းခွင့်နှင့် ကိုယ့်ကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီးခွင့် စသည်တို့ကို ယနေ့အချိန်ထိ ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်း၊
- ၅။ လက်ရှိ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်သည်လည်း ရေရာမှုမရသေးဘဲ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကြေးရုပ်ကို ကယား (ကရင်နီ) ပြည်နယ်တွင် လာရောက်ထားရှိသည့်အတွက် လူမျိုးကြီးဝါဒကို ပိုမိုပေါ်လွင်အောင် လုပ်ဆောင်သကဲ့သို့ ဖြစ်နေခြင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားများကြား သွေးကွဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် အများပြည်သူ နေရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကြေးရုပ် တည်ထားခြင်းကို ကရင်နီပြည်နယ်၏ သမိုင်းအစဉ်အလာ၊ အမျိုးသားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအရ ကန့်ကွက်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကရင်နီပြည်လူထု အသင်းအဖွဲ့များ၏ ကယားပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ထံ ပေးပို့ခဲ့သည့် အိတ်ဖွင့်ပေးစာတွင် ဖော်ပြထားသည်။

(ခ) ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြမှုများ ပေါ်ပေါက်ခြင်း

ကရင်နီပြည်လူငယ်များသမဂ္ဂ (UKSY)၊ ကရင်နီပြည်တောင်သူလယ်သမားသမဂ္ဂ (KSFU)၊ ကယော လူငယ်၊ ကယားလီဖူးလူငယ်၊ ကော်ယော် (မနုမနော) လူငယ်၊ ကရင်နီပြည် လူမျိုးပေါင်းစုံ ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတပ်ဦး (လူငယ်) နှင့် မျိုးဆက်သစ် ကရင်လူငယ် (ကရင်နီပြည်) တို့က ဦးဆောင်၍ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ကယားပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ထံ ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် စိုက်ထူခြင်းကို ကန့်ကွက်ကြောင်း အိတ်ဖွင့်ပေးစာ ပေးပို့ခဲ့ကြသည်။ ထိုအိတ်ဖွင့်ပေးစာနှင့် ပတ်သက်၍ ကယားပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ဘက်မှ မည်သည့် အကြောင်းပြန်ကြားမှုမှ မရရှိသဖြင့် ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ‘ကရင်နီပြည်၏ နောက်ခံသမိုင်းနှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကြေးရုပ် စိုက်ထူခြင်းကို ကန့်ကွက်ကြောင်း ပြည်သူများသို့ အသိပေးချက်’ စာရွက်များကို လျှိုင်ကော်၊ ဒီမော့ဆို၊ ဖရူဆို၊ ဘော်လခဲ၊ ဖားဆောင်းနှင့် မယ်စွဲတို့တွင် ဖြန့်ဝေခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် ကရင်နီပြည် လူထုအဖွဲ့အစည်းများက ဦးဆောင်၍ သက်ဆိုင်ရာသို့ အကြောင်းကြားစာ ပေးပို့ကာ ဇူလိုင်လ ၃ ရက်နေ့တွင် လျှိုင်ကော်မြို့နယ်၌ ချီတက် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခဲ့ကြသည်။ ထိုဆန္ဒပြပွဲကို ရဲတပ်ဖွဲ့က အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်းခဲ့ပြီး ရဲစခန်းသို့ အကြောင်းကြားစာ ၄၈

နာရီအတွင်း ပေးပို့နိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိဟုဆိုကာ ဦးဆောင်ပါဝင်သူ လူငယ် ၁၆ ဦးကို ငြိမ်းစုစီ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉၊ ၂၀ တို့ဖြင့် လွှဲပြောင်းမှုဖြင့် မြို့နယ် တရားရုံးတွင် တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကရင်နီသမိုင်းကြောင်းနှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ကန့်ကွက်စာ ဖြန့်ဝေခဲ့သည့် ကရင်နီ လူငယ် ၁၅ ဦးကို ကယားပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့က မြို့နယ်အသီးသီးတွင် ဧူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့မှ စတင်ကာ ၅၀၅ (ခ) နှင့် ၅၀၅ (ဂ) တို့ဖြင့် တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။

(ဂ) ထင်ရှားသော ရက်စွဲမှတ်တမ်းများ

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဧူလိုင်လ ၁၆ ရက်

ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့က ကြီးမှူး၍ လေးပွင့်ဆိုင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုအား ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ လေးပွင့်ဆိုင်တွင် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၊ ကရင်နီ လူငယ်ခေါင်းဆောင် ကိုယ်စားလှယ်များ အစုအဖွဲ့၊ ကယန်းအမျိုးသားပါတီနှင့် ကရင်နီ အမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီ ပါဝင်သည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း ကိုယ်စားလှယ်များ အစုအဖွဲ့တို့ ပါဝင်ကြသည်။

တွေ့ဆုံပွဲတွင် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးအယ်လ်ဖောင်းရှိမှ 'ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဆူပူမှုများ ရှိလာပါက စစ်တပ်ကို ထိန်းသိမ်းခိုင်းမည်'ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ အဆိုပါ ပြောကြားမှုသည် ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း ကရင်နီ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများက ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။

အစည်းအဝေးတွင် ဝန်ကြီးချုပ်မှ ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ကန့်ကွက်သူများကို ရယ်ရွယ်၍ ဒေသခံများ၏ အမှန်တကယ် ဆန္ဒများကို ကောက်လာပါက လက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒေသခံများသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ကို အမှန်တကယ် မလိုလားပါက အစီအစဉ် ဖျက်သိမ်းပေးမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဧူလိုင်လ ၁၇ ရက်

ကရင်နီ လူငယ်ခေါင်းဆောင်များမှ စတင်ကာ မြို့နယ် ၇ မြို့နယ်၌ ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်အား ကန့်ကွက်သည့် ဒေသခံပြည်သူများ၏ လက်မှတ်ကို စတင်ကောက်ခံခဲ့သည်။

'တပ်မတော်ကို လိုအပ်လျှင် အသုံးပြုမည်'ဟူသော ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးအယ်လ်ဖောင်းရှိ၏ ပြောကြားချက်သည် အခြေခံဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီကြောင်း၊ အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီထံတွင်သာ အဆိုပါလုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိကြောင်း၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့အား ဖွဲ့စည်းပုံတွင် အဆိုပါအခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ထားခြင်းမရှိကြောင်း တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရုံးမှ သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်

ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးအယ်လ်ဖောင်းရှိနှင့် ကရင်နီလူငယ်အဖွဲ့များ၏ ကိုယ်စားလှယ်များ တွေ့ဆုံသည့် ၄ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ကရင်နီလူငယ်အဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ်များထဲမှ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သည့် ကိုဥတ္တရာအောင်မှ ‘ဝန်ကြီးချုပ်အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့နှင့် သုံးကြိမ်ခန့် တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ တွေ့ဆုံမှုတိုင်းတွင် အစိုးရအဖွဲ့၏ အပြုအမူများသည် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု မဆန်ဘဲ ဆုံးဖြတ်မှုသဘော ဆန်နေခဲ့ခြင်းကြောင့် ဆွေးနွေးမှုကို ရပ်ဆိုင်းခဲ့ကြောင်း’ သတင်းမီဒီယာတွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်

ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးအယ်လ်ဖောင်းရှိ ဦးဆောင်သည့် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အစိုးရအဖွဲ့မှ ဖွဲ့စည်းပေးထားသည့် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီကို ဖျက်သိမ်းခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဝန်ကြီးချုပ်မှ ပြောကြားခဲ့သည်။ ‘အစိုးရဦးစီးပြီးတော့ မလုပ်တော့ဘူး။ ကော်မတီကို အစိုးရအနေဖြင့် ဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီ’ဟု သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

ထို့ပြင် လူထုက ဦးဆောင်စီစဉ်ပါက ပံ့ပိုးရန် အဆင်သင့်ရှိကြောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ထားရှိရေးကို မြို့ခံပရဟိတအသင်းများ ပူးပေါင်းကာ ကော်မတီတစ်ရပ် ပြန်ဖွဲ့ပြီး ကြိုးစားမည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း ဝန်ကြီးချုပ်က ပြောကြားခဲ့သည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်

ကရင်နီလူငယ်ခေါင်းဆောင်များသည် ၎င်းတို့ တွေ့ကြုံခံစားနေရသည့် အခြေအနေများကို ရန်ကုန်မြို့ Orchid ဟိုတယ်တွင် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ကရင်နီဒေသ အခြေစိုက် ဒေသခံများအနေဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် စိုက်ထူမှုကို ကန့်ကွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ လက်ရှိအချိန်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်၏ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် လူထု အချင်းချင်း ရန်တိုက်ပေးသည့်အသွင် ဆောင်လာကြောင်း၊ ပြည်သူအချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲအောင် ပြောကြားခဲ့ခြင်းများရှိကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ပြည်သူအချင်းချင်း ထိပ်တိုက်တွေ့မည့်လမ်းကို ရှောင်ကြဉ်လို၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ကန့်ကွက်သည့် လှုပ်ရှားမှုများကို ခေတ္တရပ်ဆိုင်းထားမည်ဟုလည်း သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၈တုတ္ထပတ်

ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ကရင်နီ လူငယ်ခေါင်းဆောင်များအကြား အစည်းအဝေး

တစ်ရပ် ထပ်မံပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ကရင်နီလူငယ်ခေါင်းဆောင်များက တစ်ပတ်အတွင်း ၎င်းတို့ ရရှိခဲ့သည့် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ဆန့်ကျင်ရေး လက်မှတ် ၅၀၀၀၀ ကျော်ကို ဝန်ကြီးချုပ်သို့ တင်ပြခဲ့သည်။ တင်ပြခဲ့ရာတွင် ဝန်ကြီးချုပ်မှ ယခုကဲ့သို့ ကောက်ခံခြင်း သည် ဥပဒေနှင့် မညီကြောင်း၊ လက်မခံနိုင်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပြီး ထပ်မံကောက် ယူဖို့ကိုလည်း ကန့်ကွက်ခဲ့သည်ဟု အစည်းအဝေးတွင်ပါဝင်ခဲ့သူ ကယန်းအမျိုးသား ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌထံမှ သိရသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၉ ရက်

ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုမှ ကရင်နီဒေသခံများအား အသိပေး အကြောင်းကြားခြင်းမရှိဘဲ ဗိုလ်ချုပ်မြင်းစီးကြေးရုပ်အား ကန္တာဟောဝန်ပန်းခြံ သို့ တိတ်တဆိတ် သယ်ဆောင်လာခဲ့သည်။

ကရင်နီ ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများ၊ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများ၊ လူငယ်ခေါင်းဆောင် များသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ကို အပြင်းအထန် ကန့်ကွက်သွားမည်ဟု သဘောထား ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး ၃၁ ရက်နေ့ နေ့လယ်ပိုင်းတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်း ပါဝင် ကန့်ကွက်ဖို့လည်း နှိုးဆော်ကြောင်း ကရင်နီ ဒေသခံပြည်သူများထံသို့ ထုတ် ပြန်ခဲ့သည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၁ ရက်

ကရင်နီလူငယ် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများသည် နေ့လယ်မှ စတင်ကာ ကန္တာဟောဝန် ပန်းခြံရှေ့တွင် ထိုင်သပိတ် ဆင်နွှဲခဲ့သည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်

ကန္တာဟောဝန်ပန်းခြံရှေ့တွင် ထိုင်သပိတ်ဖြင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်နေသော ကရင်နီ လူငယ် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ လူငယ်များကို ရဲတပ်ဖွဲ့က ဖြိုခွင်းခဲ့သည်။ အချို့ခေါင်း ဆောင်များကို ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်း ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့ပြီး ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုတွင် ပါဝင်သူ ၂၀ ဦးသည် ငြိမ်းစုစီဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ ဖြင့် အမှုဖွင့်ခံခဲ့ရသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ ရက်

ကန့်ကွက်မှုများ ပြင်းထန်နေသည့်ကြားကပင် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ဖွင့်ပွဲကို ‘ဗိုလ် ချုပ်ကြေးရုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီ’က ကန္တာဟောဝန်ပန်းခြံ၌ ခမ်းခမ်းနားနား ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးများ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်

လွိုင်ကော်မြို့သို့ရောက်ရှိနေသော NLD ပါတီ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်များထံ ကရင်နီပြည်နယ်နှင့် ပတ်သက်သော ပကတိအခြေအနေများ တင်ပြ တိုင်ကြားပေးရန် ကရင်နီလူငယ် ၃၀ ကျော်သည် ပြည်နယ် NLD ရုံးရှေ့တွင် သပိတ်စခန်း ဖွင့်လှစ် ခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ ရက်

ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ထောက်ခံပွဲကို ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီက ဦးဆောင်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဝန်ကြီးချုပ်ကိုယ်တိုင် တက်ရောက်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ အဆိုပါထောက်ခံပွဲ ဦးဆောင်သူများထဲမှ ၅ ဦးကို ခွင့်ပြုထားသည့် နေရာထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်ဟုဆိုကာ လွိုင်ကော်မြို့မရဲစခန်းက ငြိမ်းစုစီ ပုဒ်မ ၂၀ ဖြင့် အမှု ဖွင့်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်

ပြည်နယ် NLD ရုံးရှေ့ရှိ ကရင်နီလူငယ်များ၏ သပိတ်စခန်းကို ရဲတပ်ဖွဲ့က ဖြိုခွင်းခဲ့ပြီး လူငယ် ၃၆ ဦးကို လွိုင်ကော်မြို့မရဲစခန်းတွင် ထိန်းသိမ်းခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့ကို ငြိမ်းစုစီ ပုဒ်မ ၁၉ ဖြင့် အမှုဖွင့်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၈ ရက်

ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ကရင်နီလူငယ်များအကြား ဖြစ်ပေါ်နေသော တင်းမာမှုများကို အမြန်ဆုံးဖြေရှင်းပေးရန် ကရင်နီအမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီ (KNPP)က နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ထံ အိတ်ဖွင့်ပေးစာ ပေးပို့ခဲ့သည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်

ကြေးရုပ်ထားရှိရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် သုံးစွဲရန် လျာထားသည့် ဘတ်ဂျက်ငွေ သိန်းတစ်ထောင်ကျော်ကို ပြည်နယ်အစိုးရက အသုံးပြုခဲ့ကြောင်း၊ သိန်းတစ်ထောင်ကျော်အထိ အသုံးပြုခဲ့သော်လည်း တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း မရှိကြောင်း၊ အဂတိနှင့် အရေးယူနိုင်သော ပြစ်မှုမြောက်ကြောင်းနှင့် ယင်းကိစ္စကို ကယားပြည်နယ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်က ပြည်နယ်လွှတ်တော်တွင် အရေးကြီး အဆိုတင်သွင်းမည့် အစီအစဉ်ကိုလည်း လွှတ်တော်က ပယ်ချခဲ့ကြောင်း ကရင်နီပြည်သူ လူငယ်အင်အားစုများက သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်

ကရင်နီတက်ကြွလှုပ်ရှားသူများ ဦးဆောင်၍ လူဦးရေ ၅၀ ခန့်ဖြင့် ကယားပြည်နယ် လွှတ်တော်ဝင်းအတွင်းရှိ ဟစ်တိုင်တွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခဲ့ကြသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်

ကရင်နီဒေသခံ ထောင်ပေါင်းများစွာတို့သည် (လူဦးရေ ၃၀၀၀ ဝန်းကျင် ရှိ မည်ဟု ခန့်မှန်း) ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် စိုက်ထူခြင်းအား ကန့်ကွက်ကြောင်း ချီတက်ဆန္ဒပြ ခဲ့ကြသည်။ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏ ရာဘာကျည်၊ အဓိကရုဏ်းနှိမ်နင်းရေး ရေအမြောက် ကားတို့၏ ပစ်ခတ်မှုကြောင့် လူ ၂၀ ဦး ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။

နံနက် ၁၀ နာရီခန့်တွင် ကန္တာဟေဝန်ပန်းခြံရှေ့၌ ထောင်ပေါင်းများစွာသော ဒေသခံများနှင့် ကရင်နီ ခေါင်းဆောင်များသည် ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခွင့်ရရန် ထိုင်သပိတ် ဆင်နွဲ့ခဲ့သည်။ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ဝန်ကြီးချုပ်ဘက်မှ အချိန်အတော်ကြာသည် အထိ အချိန်ဆွဲပြီးနောက်ပိုင်း ညနေ ၃ နာရီခန့်တွင် ခေါ်ယူတွေ့ဆုံခဲ့သည်။

ညနေ ၆ နာရီဝန်းကျင်တွင် သဘောတူညီမှုတစ်ရပ်ကို ရရှိခဲ့ပြီး ထောင်ပေါင်း များစွာသော ဒေသခံတို့သည် ငြိမ်းချမ်းစွာ လူစုခွဲသွားကြသည်။

တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းမှု အသေးစိတ်နှင့် နောက်ဆက်တွဲများအား ‘တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းရေး နှင့် လက်ရှိအခြေအနေ’ တွင် ကြည့်ရှုရန်။

၂။ ကရင်နီပြည်လူထုအရေးတော်ပုံနေ့၊ ဒေသခံရဲဝန်ထမ်းများ၏ တာဝန်နှင့်ဆန္ဒ

(ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့အား ကရင်နီပြည် လူထုအရေးတော်ပုံနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်ကြောင်း ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ကရင်နီ လူငယ်ခေါင်းဆောင်များ၏ ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ပါရှိသည်။ ယင်းထုတ်ပြန်ချက်ပါ ‘ကရင်နီပြည် လူထုအရေးတော်ပုံနေ့’ စကားလုံးအား အသုံးပြု၍ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ နေ့ အဖြစ်အပျက်များအား ဤအခန်းတွင် မှတ်တမ်းတင် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။)

‘ကိုယ့်ဒေသခံကို အဲဒီလိုမျိုး လုပ်တော့ ခံစားရတာပေါ့။ စိတ်မကောင်းဘူး။ ကိုယ့်ညီအစ်ကိုမောင်နှမ မိသားစုလေ’

လှိုင်ကော် မြို့မရဲစခန်းမှ ရဲတပ်သားတစ်ဦး
၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုအား
ရဲတပ်ဖွဲ့မှ အကြမ်းဖက်ဖြိုခွဲမှုအား ပြောပြစဉ်။

‘ဗိုလ်ချုပ်ရုပ်တုကိစ္စကလွဲရင် အခြားအပိုင်းတွေ အားရမှုရှိပါတယ်’

ခရိုင်လုံခြုံရေးတပ်ခွဲမှ ရဲတပ်သားတစ်ဦး
ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးအယ်လ်ဖောင်းရှိအပေါ် အမြင်အား ပြောပြစဉ်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့ မနက်ပိုင်းက ဒေသခံ ဆန္ဒပြသူများ သည် ၎င်းတို့၏ ရည်မှန်းချက်ဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရုပ်တုထုထားမှုကို ကန့်ကွက်ရန် နှင့် ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ညှိနှိုင်းနိုင်ရန်အတွက် လမ်းလျှောက်ချီတက်လာရင်း တစ်နေရာ

တွင် ရဲအတားအဆီးများနှင့် ကြုံတွေ့ရသဖြင့် ချီတက်မှုကို ခေတ္တရပ်တန့်ခဲ့ရသည်။ ကရင်နီလူငယ် ခေါင်းဆောင်များသည် ထောင်နှင့်ချီသော များပြားလှသည့် ဒေသခံများကို ဆန္ဒပြလမ်းကြောင်း ၄ ခုဖြင့် အသီးသီး ခေါင်းဆောင်ချီတက်ခဲ့ကြသည်။ လမ်းကြောင်း အားလုံး၏ ပန်းတိုင်မှာ ကန္တာဟောဝန်ပန်းခြံတွင် တွေ့ဆုံရန်ဖြစ်သည်။

ဆန္ဒပြ ချီတက်လမ်းကြောင်း ၄ ခုသည် ကန္တာဟောဝန်ပန်းခြံအနီး လမ်းဆုံတစ်ခု၏ ဘက် ၄ ဘက်တွင် အသီးသီး ပိတ်မိနေကြပြီး ယင်းနေရာ ၄ ခုတွင် စုစုပေါင်း ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် ၂၀၀ ဝန်းကျင်ခန့် နေရာယူထားသည်။ အမှန်စင်စစ် ဒေသခံဆန္ဒပြသူများကို ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် အယောက် ၂၀၀ ကျော်ဖြင့် တားဆီးရန် အစိုးရအဖွဲ့မှ ကြိုတင်ကာ လုံခြုံရေးအစီအမံ များ ချထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ လွိုင်ကော် မြို့မရဲစခန်းတွင် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်အင်အား ၈၀ ကျော် ရှိသည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့အတွက် အနီးအနား မြို့နယ်များဖြစ်သော ဒီမော့ဆို၊ ဖရူးဆို၊ ဖားဆောင်း၊ ဘော်လခဲ၊ မဲဆောင် စသည့်ဒေသများမှ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် အနည်းငယ်စီအား လွိုင်ကော်သို့ ၃ ရက်အလိုခန့်ကပင် ကြိုတင်ခေါ်ယူထားခဲ့သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရုပ်စိုက်ထူထားရာ ကန္တာဟောဝန်ပန်းခြံ၌ ပြည်နယ်အစိုးရ အစီအစဉ်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုနေ့ အခမ်းအနားကျင်းပရန်လည်း ရှိသည်။ ဒေသခံ ဆန္ဒပြသူများကို မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့မြင်ရသည့်အခါ အခြားသောကိစ္စများနှင့် ရင်ဆိုင်ရစဉ်က အတွေ့အကြုံမျိုးမဟုတ်ဘဲ တုန်လှုပ်မှုပုံစံတစ်မျိုးကို ခံစားရကြောင်း အမည်မဖော်လိုသူ ရဲတပ်သားများက အသံအဖွဲ့၏ သုတေသနအင်တာဗျူးတွင် ပြောကြား ခဲ့သည်။ ရဲအတားအဆီး အစီအမံများကြောင့် ရောက်ရာနေရာတွင် မတ်တတ်ရပ်ကာ စောင့်ဆိုင်းနေသည့် ဆန္ဒပြသူများနှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့တို့အကြား အပြန်အလှန် စောင့်ကြည့်ရသည့် အနေအထားမှာ နာရီဝက်ခန့် ကြာမြင့်ခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဆန္ဒပြသူများသည် ထပ်မံစောင့်ဆိုင်းမနေတော့ဘဲ အတားအဆီးများကို ဖြတ်ကျော်ရန် ဟန်ပြင်ချိန်တွင် ရဲအရာရှိက ရှေ့ဆက်မတက်ရန် ရာဇသံ ပေးနေခဲ့သည်။ ဆန္ဒပြသူများမှ ပထမအတားအဆီးများကို ဖြတ်ကျော်လာချိန်တွင် ရော်ဘာကျည်နှင့် ပစ်ခတ်ရန် ရဲအရာရှိမှ တပ်သားများအား အမိန့်ပေးခဲ့သည်။ ရဲတပ်သားများဆီမှ ရော်ဘာကျည်ပစ်ဖောက်သံ ချက်ချင်း မထွက်လာဘဲ ဆန္ဒပြသူများ ပိုမိုနီးကပ်လာမှ တစ်ချက်၊ နှစ်ချက် ထွက်ပေါ်လာပြီး မိုးပေါ်ထောင်ကာ ပစ်ခတ်ခဲ့ခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

ရဲအရာရှိသည် တပ်သားများအား ငေါက်ငမ်းကာ ရဲတပ်သားတစ်ယောက်ဆီမှ ရာဘာကျည်တပ်သေနတ်ကို ယူ၍ ရှေ့တည့်တည့်သို့ (ဆန္ဒပြ ချီတက်လာသူများထံ) နမူနာအနေဖြင့် ပစ်ပြသည်။ ထိုသို့ ပစ်ရန်လည်း ထပ်မံအမိန့်ပေးခဲ့သည်။ အဆိုပါ ရှေ့တည့်တည့်သို့ ချိန်ရွယ်ပစ်ခတ်လိုက်သည့် ရာဘာကျည်တပ် သေနတ်ပြောင်းဝမှ ရာဘာကျည်ဖူး အဆံအစများ ဆန္ဒပြချီတက်လာသူ အချို့ထံ ထိမှန်ခဲ့ချိန်တွင် အခြေ အနေသည် ရုတ်ရုတ်သံသံ ပိုဖြစ်လာခဲ့သည်။ ချီတက်ဆန္ဒပြသူများသည် ပြန်လည်

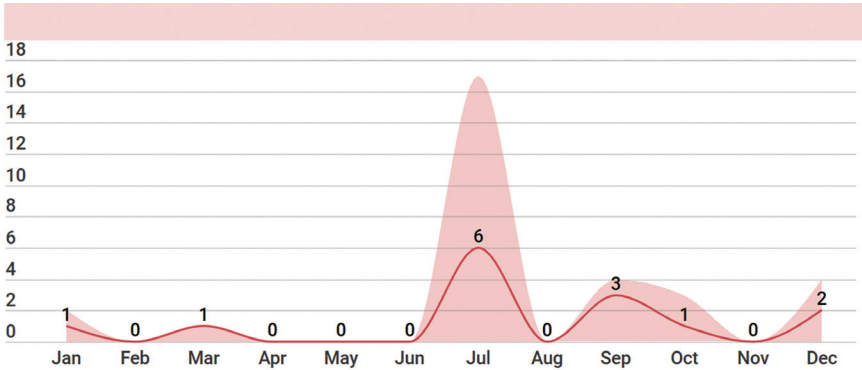
ဆုတ်ခွာခြင်း မရှိခဲ့ဘဲ အရှေ့ဘက်သို့သာ ပြေးလွှားချီတက်နေကြသည်။ လုံခြုံရေးအစီအမံ၏ နောက်ဆုံးစည်းတွင် သံဆူးကြိုးတပ် အတားအဆီးများ များစွာချထားပြီး ယင်းနောက်တွင် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များက သေနတ်များ၊ ရာဘာတုတ်များ၊ ဒိုင်းများဖြင့် ရပ်နေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးစည်းသို့ ဖြတ်ကျော်ရသည်မှာ အရာဝတ္ထုအတားအဆီးရော လူအတားအဆီးပါ ဖြတ်ကျော်ရခြင်းဖြစ်သဖြင့် ရုန်းရင်းဆန်ခတ်အချိန် ကြာလွန်နေပြီး ဆန္ဒပြသူ ၅၊ ၆ ဦးခန့်မှာ ရာဘာကျည်ထိမှန်ကာ ဒဏ်ရာရပြီး ဖြစ်သည်။ အခြားသူတချို့၏ အင်္ကျီများတွင် ဒဏ်ရာရသူတို့၏ သွေးများ ပေကျံနေသည်။

လမ်းကြောင်း ၄ ခုအနက် တစ်ခုမှာ နောက်ဆုံးအတားအဆီးကို ဖြတ်ကျော်ပြီး ချိန်တွင် ကျန်လမ်းကြောင်းများကပါ ဖြတ်ကျော်ရ လွယ်ကူခဲ့သည်။ သံဆူးကြိုးတပ် အတားအဆီးများကို ဖြတ်ကျော်ပြီးချိန်တွင် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် လမ်းဆုံ၏ အလယ်တွင် စုနေပြီး အဓိကရုဏ်းဖြိုခွဲရေး ရေအမြောက်ကားကို ဝန်းရံထားကြသည်။

ထောင်နှင့်ချီသော ဆန္ဒပြသူများသည် ကန္တာဟေဝန်ပန်းခြံသို့ အပြေးအလွှား ချီတက်လာချိန်တွင် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များမှ ရာဘာကျည်များဖြင့် ဆက်လက်ပစ်ခတ်နေခဲ့ပြီး ရေအမြောက်ကားဖြင့်လည်း လူအုပ်အား အရှိန်ပြင်းစွာ ပစ်ခတ်နေခဲ့သည်။ ထောင်နှင့်ချီသော ဆန္ဒပြချီတက်သူများကို အင်အား ၂၀၀ ခန့်ရှိသော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များက တားဆီးနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ သုံးပုံတစ်ပုံခန့်သော ဆန္ဒပြချီတက်လာသူများ လမ်းဆုံကို ဖြတ်ကျော်ပြီးချိန်တွင် ပစ်ခတ်သံများလည်း စဲသွားခဲ့သည်။

ဆန္ဒပြချီတက်လာသူ အားလုံးသည် ကန္တာဟေဝန်ပန်းခြံရှေ့၌ ဆုံမိချိန်တွင် ပန်းခြံတံခါး ပိတ်ထားသည်ကို ကြုံတွေ့ရပြီး တံခါးဝရှေ့တွင်လည်း ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ လုံခြုံရေးယူထားသည်ကို ထပ်မံတွေ့ရှိရလေသည်။ ချီတက် ဆန္ဒပြသူများထဲမှ လူ ၂၀ ဦးသည် ဒဏ်ရာရနှင့်ပြီးဖြစ်ပြီး အချို့မှာ ဒဏ်ရာပြင်းထန်သည်။ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည့် ဒေသခံ ၂၀ ဦးနှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ရဲတပ်ဖွဲ့မှ တာဝန်ခံဖြေရှင်းမှု မရှိခဲ့ချေ။

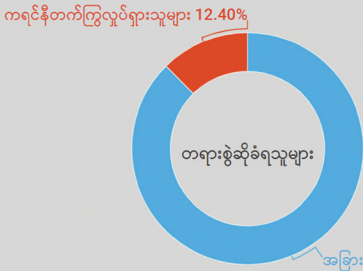
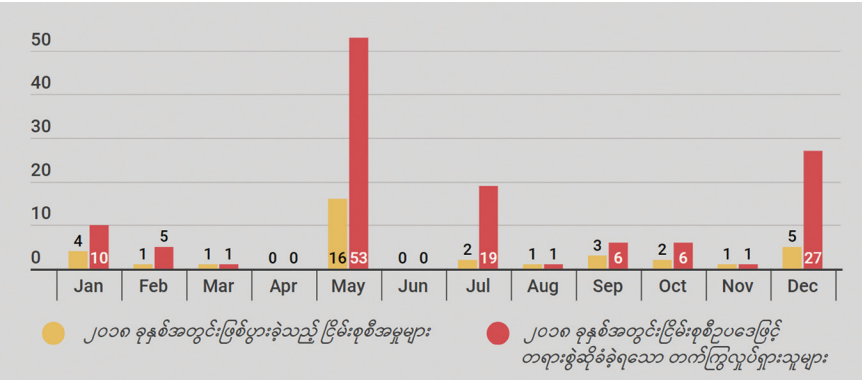
အဆိုပါနေ့တွင်ပင် ကရင်နီပြည်သူများ၏ လှုပ်ရှားမှုများကို ထောက်ခံကြောင်း၊ ကရင်နီ သမိုင်းကြောင်းနှင့် တိုင်းရင်းသား အခွင့်အရေးများကို ယုံကြည် အသိအမှတ် ပြုကြောင်းနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် ကရင်နီပြည်သူများ၏ ဆန္ဒအတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် လူငယ်တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများနှင့် လူ့အခွင့်အရေး လှုပ်ရှားသူများက ရန်ကုန်မြို့တွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခဲ့ကြသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများထဲမှ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ ၉ ဦးအား ကျောက်တံတားမြို့နယ် ရဲစခန်းမှ ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခြင်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉ ဖြင့် အရေးယူ တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ ယင်းသို့ တရားစွဲဆိုမှုကို ရှုတ်ချကြောင်း ကရင်နီပြည်လူငယ်များ အင်အားစုမှ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် သဘောထားထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွင်း အသံရေဖျက်မှုဆိုင်ရာ ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၀၅(ခ) ဖြင့်တရားစွဲဆိုခံရမှုများ စုစုပေါင်း ၁၄ မှု ရှိခဲ့ပြီး ၃၃ ဦး တရားစွဲဆိုခံခဲ့ရသည်။

ဧူလှိုင်လအတွင်းတွင် ကရင်နီတက်ကြွလှုပ်ရှားသူ လူငယ်ခေါင်းဆောင် ၁၅ ဦးအား မြို့နယ် ငါးမြို့နယ်စီမှ ရာဇသတ်ကြီး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၀၅(ခ) ဖြင့် တရားစွဲဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းအရေအတွက်သည် ၂၀၁၈ ခုနှစ် အတွင်း တစ်နိုင်လုံးတွင် ပုဒ်မ ၅၀၅(ခ) ဖြင့်တရားစွဲဆိုခံရသူ စုစုပေါင်း၏ ၄၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။

မိမိသဘောထားအမြင်များ၊ ယုံကြည်ချက်များကို ဆန္ဒထုတ်ဖော် သဖြင့် ငြိမ်းစုစီဥပဒေဖြင့် တရားစွဲဆိုခံခဲ့ရသော အမှုများသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ် တစ်နှစ်တည်းတွင် ၃၆ မှု ရှိခဲ့ပြီး တက်ကြွ လှုပ်ရှားသူ ၁၂၉ ဦး အထိ တရားစွဲဆိုခံခဲ့ရသည်။

ဧူလှိုင်လအတွင်းက ကရင်နီတက်ကြွလှုပ်ရှားသူများ၏ဆန္ဒ ထုတ်ဖော်မှုကို ရဲအင်အားအသုံးပြု ဖြိုခွင်းခဲ့ပြီး လူငယ် ၁၆ ဦး အား တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ နိုင်ငံအဝှမ်း တစ် နှစ်အတွင်း ငြိမ်းစုစီဖြင့်တရားစွဲဆိုခံခဲ့ရသည့် ပမာဏ၏ ၁၂.၄၀ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သည်။

၃။ တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းရေးနှင့် လက်ရှိအခြေအနေ

(က) သဘောတူညီချက်

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော ကရင်နီဒေသခံပြည်သူ ၃၀၀၀ ကျော်၏ ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်စိုက်ထူခြင်း ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြပွဲကြောင့် ရရှိခဲ့သော ကရင်နီ လူငယ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့အကြား သဘောတူညီချက် များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- ၁။ ဆန္ဒပြသူ လူငယ်များအားလုံး တရားစွဲဆိုထားသည့် အမှုများအား ရုပ်သိမ်းရန် နှင့် ရှေ့ဆက် ဆန္ဒပြမှုများကို ရပ်ဆိုင်းထားရန်။
- ၂။ ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက်စီမံနိုင်ပါရန်-
  - (က) ကြေးရုပ်ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီနှင့် ကန့်ကွက်သူ ကော်မတီအဖွဲ့တို့မှ မျှတသောဦးရေဖြင့် တစ်လအတွင်း သီးခြား တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းရန်၊
  - (ခ) ကြေးရုပ်ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီနှင့် ကန့်ကွက်သူ ကော်မတီအဖွဲ့တို့ အပြန်အလှန်ရရှိသည့် သဘောတူညီချက်များကိုသာ အစိုးရမှ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးသွားရန်၊
  - (ဂ) ကြေးရုပ်ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီနှင့် ကန့်ကွက်သူ ကော်မတီအဖွဲ့တို့မှ ရရှိသည့် သဘောတူညီချက်များတွင် ဗိုလ်ချုပ်မိန့်ခွန်း၊ ဗိုလ်ချုပ် ကတိ ကဝတ် ပင်လုံစာချုပ်များသည် အထောက်အထား ပြည့်စုံမှန်ကန်ပါက အစိုးရမှ ကမ္ဘာ့ဥပဒေရေးရာအဖွဲ့အစည်းများ အကောင်အထည်ဖော်ပေးရန်၊
  - (ဃ) ယနေ့ညမှစ၍ ညှိနှိုင်းနေစဉ် ၁ လအတွင်း ပြည်နယ်ခန်းမမှအပ ကန္တာ ဟေဝန်ပန်းခြံ၌ ထောက်ခံပွဲနှင့် ကန့်ကွက်ပွဲများ ကျင်းပခွင့် မပြုရန်၊
  - (င) ကြေးရုပ်ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီနှင့် ကန့်ကွက်သူ ကော်မတီအဖွဲ့တို့၏ ရရှိထားသော သဘောတူညီချက်များကို ကန့်ကွက်သူ ကော်မတီအဖွဲ့တို့၏ ရရှိထားသော သဘောတူညီချက်များကို အစိုးရမှ ၁ လအတွင်း စတင် အကောင်အထည်ဖော်ပေးရန်၊ ပျက်ကွက်ပါက ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ကို အစိုးရမှ တာဝန်ယူ၍ သက်ဆိုင်ရာ ပရဟိတရုံး သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ ရုံးသို့ ပြန်လည်ရွှေ့ပြောင်းပေးရန်။
- ၃။ ညှိနှိုင်းနေစဉ်ကာလအတွင်း ထောက်ခံပွဲများ၊ ကန့်ကွက်ပွဲများ မည်သည့်ဘက် ကမှ မဆောင်ရွက်ရန်။
- ၄။ ရရှိလာမည့် သဘောတူညီချက်များအား အစိုးရမှ အကောင်အထည်ဖော်ပေးရန် နှင့် အစိုးရမှ ပျက်ကွက်ပါက ကြေးရုပ်ကို သက်ဆိုင်ရာရုံးကို ပြန်လည်ရွှေ့ပြောင်းရန်။

ဖေဖော်ဝါရီ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ကရင်နီလူငယ်ခေါင်းဆောင်များဘက်မှ ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ‘ကရင်နီပြည် ပြည်သူများကိုယ်စားပြု ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ’ ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ကော်မတီအနေဖြင့် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့ ညှိနှိုင်း သဘောတူညီချက်ပါအတိုင်း အကော်အထည်ဖော်သွားမည်ဖြစ်ပြီး ကြေးရုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီအနေဖြင့် ညှိနှိုင်းသဘောတူညီချက်ပါအတိုင်း တစ်လအတွင်း မဆက်သွယ်လာပါက မိမိတို့အစီအစဉ်ဖြင့်သာ ကြေးရုပ်ကို ရွှေ့ဆိုင်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။

ကရင်နီပြည် ပြည်သူများ ကိုယ်စားပြု ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် သတင်းထုတ်ပြန်ချက် တစ်ရပ်အား ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ‘ကရင်နီပြည် ပြည်သူများ ကိုယ်စားပြု ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ’သည် ၁၂ ရက်နေ့ ညှိနှိုင်း သဘောတူညီချက်အရ ‘ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီ’ကို စုံစမ်းမေးမြန်း ဆက်သွယ်ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုကော်မတီသည် လက်တွေ့ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း မရှိဟု သိရကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ဖွင့်ပွဲနေ့က ဦးဆောင်ခဲ့သူများကို စုံစမ်းဆက်သွယ်ကာ သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့ကြောင်း၊ သွားရောက်တွေ့ဆုံမှုမှတစ်ဆင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ကော်မတီနှစ်ရပ်အကြား တရားဝင် အစည်းအဝေး ပြုလုပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ပါရှိသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ‘ကယားပြည်နယ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မြင်းစီးကြေးရုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီ’သည် ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့အား လူပုဂ္ဂိုလ် ၆ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြောင်း ယင်းအဖွဲ့၏ ထုတ်ပြန်ချက် (၁/၂၀၁၉) ဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ (‘ကယားပြည်နယ် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီ’ဟူသည့် ဖေဘုတ် လူမှုကွန်ရက် စာမျက်နှာကိုလည်း အဆိုပါနေ့မှပင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ယင်းကော်မတီ၏ သမိုင်းကြောင်းနှင့် ယခင် ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဖော်ပြထားခြင်း မရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။)

အဆိုပါနေ့တွင်ပင် ‘ကရင်နီပြည် ပြည်သူများ ကိုယ်စားပြု ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ’ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့ အစည်းအဝေးတွင် တက်ရောက်မည့် ကိုယ်စားလှယ် ၆ ဦး၏ အမည်များအား ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

(ခ) ပထမအကြိမ် ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး(၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်)

ကော်မတီနှစ်ရပ်မှ ကြေညာထားသော ကိုယ်စားလှယ် ၆ ဦးစီနှင့် အသိသက်သေအဖြစ် ကယားပြည်နယ်၊ ဖရူဆိုမြို့နယ်၊ အမှတ် (၁) မဲဆန္ဒနယ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ခူးသဲရယ်တို့ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ‘ကြေးရုပ်ကို ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့က တည်ဆောက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီ

ကို ၂၃၊ ၉၊ ၂၀၁၈ မှသာ ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြောင်း၊ အသင့်တည်ဆောက်ပြီးသား အုတ်ခုံပေါ်သို့ ကြေးရုပ်သယ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ဖွင့်ပွဲကျင်းပခြင်းတို့ကိုသာ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ ပံ့ပိုးငွေ အများစုဖြင့် တာဝန်ယူခဲ့ကြောင်း၊ ကြေးရုပ်ဖယ်ရှားရေး သို့မဟုတ် ရှေ့ဆက်စီမံဆောင်ရွက်ရေးကို တာဝန်မခံနိုင်ကြောင်း၊ ပြည်နယ်အစိုးရနှင့်သာ ဆွေးနွေးရန် တိုက်တွန်းကြောင်း’ တို့ကို ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီဘက်မှ ပြောဆို ဆွေးနွေးခဲ့သည်ဟု သိရပါသည်။ ဆွေးနွေးပွဲမပြီးခင် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီဘက်မှ အစည်းအဝေးမှ ရုတ်တရက် ထွက်ခွာသွားသဖြင့် အစည်းအဝေးပျက်ပြယ်သွားခဲ့သည်။

အဆိုပါနေ့တွင်ပင် ‘ကရင်နီပြည် ပြည်သူများ ကိုယ်စားပြု ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ’ မှ အစည်းအဝေး ဆွေးနွေးချက်နှင့် ပတ်သက်သည်များကို သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ‘ကြေးရုပ်ဖယ်ရှားရေးအတွက် ပြည်နယ်အစိုးရနှင့်သာ ဆွေးနွေးရန်နှင့် ကြေးရုပ်ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီ၏ တာဝန်မခံနိုင်ကြောင်း ဆွေးနွေးချက်ကို အစည်းအဝေး မှတ်တမ်းအဖြစ် နှစ်ဖက်ကိုယ်စားလှယ်များ လက်မှတ်ရေးထိုး မှတ်တမ်းတင်ရန် လက်မခံဘဲ အစည်းအဝေးခန်းမအတွင်းမှ ကြေးရုပ်ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီဝင်များ (၁၁:၅၀) တွင် ရုတ်တရက် ထွက်ခွာသွားခဲ့ကြသည်’ဟု ယင်းထုတ်ပြန်ချက်တွင် ပါရှိသည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီမှ အဆိုပါ တစ်နေ့တည်းတွင် ဆွေးနွေးပွဲဖြစ်စဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ‘ညှိနှိုင်းသဘောတူညီချက် အပိုဒ် (၂) ပါ (က) မှ (င) အချက်များသာ ဆွေးနွေးမည့်ဆိုသော်လည်း တစ်ဖက်မှ ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ဖြုတ်ချရေးကိုသာ ပြောဆိုလာပါသဖြင့် ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ကြေးရုပ်ထောက်ခံသူ အများအပြား ရှိသည့်အတွက် မဖြစ်နိုင်ဟု ဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း၊ ကန့်ကွက်သူ ကော်မတီအနေဖြင့် ဆွေးနွေးရန်မဖြစ်နိုင်ဟု အကြိမ်ကြိမ် ပြောလာသဖြင့် အစည်းအဝေးကို ရပ်နားခဲ့ကြောင်း’ ကြေးရုပ်ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီ၏ ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ပါရှိပါသည်။

(ဂ) ပထမအကြိမ် တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းမှုအပြီး နောက်ဆက်တွဲအခြေအနေ

ပထမအကြိမ် အစည်းအဝေး ပျက်ပြယ်သွားပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ‘ကရင်နီပြည် ပြည်သူများ ကိုယ်စားပြုညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ’ ထံသို့ အစိုးရအဖွဲ့မှရော ကြေးရုပ်ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီကပါ အကြောင်းကြား ဆက်သွယ်ခြင်းမရှိတော့ဟု သိရသည်။

ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀ ရက်နေ့တွင် လွိုင်ကော်မြို့နယ် တရားရုံးမှ တရားစွဲဆိုခံရသော ကရင်နီလူငယ်ခေါင်းဆောင် ၅၅ ဦး အား အမှုများ ရုပ်သိမ်းပေးခဲ့သည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ‘ကရင်နီပြည် ပြည်သူများ ကိုယ်စားပြု

ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ'မှ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ သမ္မတရုံးသို့ အိတ်ဖွင့်ပေးစာတစ်စောင် ပေးပို့ခဲ့သည်။ အဆိုပါ အိတ်ဖွင့်ပေးစာတွင် ကရင်နီ သမိုင်းကြောင်းများ၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြေး ရုပ်အား ကန့်ကွက်ခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်များ၊ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့နှင့် သဘောတူညီချက်များ၊ နောက်ဆုံးအကြိမ် အစည်းအဝေး၏ ဆွေးနွေးချက်နှင့် ရလဒ်များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြ ထားသည်။ 'ယခုအခြေအနေတွင် တောင်းဆိုချက်ကို ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ကြေးရုပ်ဖြစ် မြောက်ရေး ကော်မတီတို့က မည်သည့်တာဝန်ခံမှုများ မရှိသည့်အတွက် ပြည်ထောင်စု အစိုးရတွင် တာဝန်သက်ရောက်သွားပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်နယ်အတွင်းတွင် တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှုနှင့် အမျိုးသား ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးတို့အား လွန်စွာ ထိခိုက်လိမ့် မည်ကို စိုးရိမ်သည့်အတွက် ကရင်နီအမျိုးသားများ၏ တောင်းဆိုချက်ကို အထူးစဉ်းစားပြီး လုပ်ဆောင်ပေးရန် တောင်းဆိုကြောင်း၊ ဆောင်ရွက်မပေးနိုင်ပါက ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ လူထု အထွေထွေသပိတ်နှင့် အရေးတော်ပုံများ ထပ်မံ၍ ပေါ်ပေါက်လာမည်ဟုလည်း ယုံကြည်ကြောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးဆက်များသည် ပြည်ထောင်စု အစိုးရတွင်လည်း တာဝန်ရှိသည်ဟု ယူဆ၍ အိတ်ဖွင့်ပေးစာအား လေးစားစွာ ပေးပို့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း' အိတ်ဖွင့်ပေးစာတွင် ပါရှိသည်။

ထို့နောက် မတ်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် 'ကရင်နီပြည် ပြည်သူများ ကိုယ်စားပြု ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ'မှ 'ကယားပြည်နယ် အစိုးရသို့ နောက်ဆုံးသတိပေးစာ' အား ပေးပို့ခဲ့သည်။ အဆိုပါစာတွင် 'ပြည်နယ်အစိုးရ၏ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုမရှိဘဲ ခေါင်း ရှောင်နေခြင်းအား ပြင်းထန်စွာ ရှုတ်ချကြောင်း၊ ယနေ့သည် ညှိနှိုင်းသဘောတူညီမှု အရ တစ်လတိတိ ပြည့်ပြီဖြစ်ကြောင်း၊ မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့ နောက်ဆုံးထား၍ ရုပ်တုအား ရွှေ့ဆိုင်းပေးရန်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်သည့် ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် စီမံဘဏ္ဍာဝန်ကြီးတို့မှ တာဝန်ယူ/တာဝန်ခံ ဖြေရှင်းပေးရန် ထပ်မံ၍ အသိပေးကြောင်း'တို့ ဖော်ပြထားသည်။

ထို့နောက် ပြည်နယ်အစိုးရမှ အဆိုပါ ရက်တွင်ပင် 'ညှိနှိုင်းသဘောတူညီချက် ပြန်လည်တင်ပြရန်ကိစ္စ' ခေါင်းစဉ်ဖြင့် တရားဝင်စာအား ကြေးရုပ်ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီနှင့် ကရင်နီပြည်လူငယ်များ အင်အားစုသို့ ပေးပို့ခဲ့သည်။ အဆိုပါ စာတွင် 'ပထမအကြိမ် ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး၏ သဘောတူညီချက်အား ပေးပို့လာခြင်း မရှိသေး သဖြင့် ပေးပို့ရန်နှင့် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် ၁၂ ရက်နေ့ ညှိနှိုင်းသဘောတူညီချက် အပိုဒ် (၁) ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးပြီးဖြစ်၍ ကရင်နီပြည်နယ် လူငယ်များ အင်အားစု အနေဖြင့်လည်း အဆိုပါ သဘောတူညီချက် အပိုဒ် (၁) ပါအတိုင်း အလေးထား လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန် အကြောင်းကြားပါသည်'ဟု ပါရှိသည်။

ပြည်နယ်အစိုးရ၏ ပေးပို့စာအပေါ် ကရင်နီပြည်လူငယ်များ အင်အားစုမှ မတ်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် သဘောထားကြေညာချက်တစ်ရပ် ထပ်မံ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ ထုတ်ပြန်ချက်တွင် 'ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီသည် အစည်းအဝေးတွင်

တာဝန်ခံနိုင်ဟု ဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း၊ အစည်းအဝေးမှ ရုတ်တရက် ထွက်ခွာသွားခြင်းကြောင့် သဘောတူညီချက် မရရှိကာ အစည်းအဝေးပျက်ပြယ်ခဲ့ကြောင်း၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် သဘောထားထုတ်ပြန်ချက်အတိုင်း ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့ ညှိနှိုင်းသဘောတူညီချက်အရ နောက်ပြုလုပ်မည့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများ အဆုံးသတ်သွားပြီဖြစ်၍ ကြေးရုပ်ဖယ်ရှားရေးမှာ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ကြောင်း တို့ ပါရှိသည်။

(ဃ) ငါးပွင့်ဆိုင်ဆွေးနွေးပွဲ

နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးဇော်ဌေးသည် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ကိစ္စ ဖြေရှင်းရေးအတွက် ကရင်နီ လူငယ်ခေါင်းဆောင်များအား ကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။ အဆိုပါ ကမ်းလှမ်းချက်အရ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် လွိုင်ကော်မြို့၌ ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့၊ NRPC(National Reconciliation and Peace Commission) ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့၊ ကရင်နီပြည် လူငယ်များအင်အားစု သပိတ်ကော်မတီအဖွဲ့၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီ၊ ကရင်နီ အမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီဟူသော အစုအဖွဲ့ငါးခု နှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားအချို့က အသိသက်သေအဖြစ် ပါဝင်သော ညှိနှိုင်း အစည်းအဝေး အား ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

‘ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ကို လက်ရှိအတိုင်း ထားရှိပြီး ဗိုလ်ချုပ်၏ ကတိကဝတ်များ၊ ပင်လုံစာချုပ်ပါ အချက်များကို နှစ်ဖက်ညှိနှိုင်းပြီး ထားရှိရန်နှင့် ကရင်နီတိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး၏ ရုပ်တုကိုလည်း ထားရှိရန်’ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့မှ အဆိုပြုခဲ့သည် ဟု သိရသည်။

‘ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်တုကို ပြည်နယ်ပြင်ပ သို့မဟုတ် အများနှင့် မသက်ဆိုင်သည့် နေရာ (ဥပမာ NLD ပါတီရုံးနှင့် ပရဟိတရုံး) များသို့ ရွှေ့ဆိုင်းရန်’ ကရင်နီပြည် လူငယ်များအင်အားစု သပိတ်ကော်မတီက အဆိုပြုခဲ့သည်။

နှစ်ဖက် သဘောတူညီချက်များ

- ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကြေးရုပ်ကိစ္စ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် လက်ခံနိုင်သော ဖြေရှင်းချက် ရရှိရေး ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြရန်နှင့် နှစ်ဖက် အဆိုပြုချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကာ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလမကုန်မီ လေးပွင့်ဆိုင် ပြန်လည်တွေ့ဆုံ၍ အပြီးသတ် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီသည် ဆက်လက်တာဝန်ခံနိုင်ခြင်း မရှိသည့်အတွက် ပြည်နယ်အစိုးရကို ပြန်လည်လွှဲအပ်ခဲ့ပြီး အနာဂတ်တွင် ပါဝင်ဆွေးနွေး မှုများမှ နုတ်ထွက်သွားကြောင်း သိရသည်။ ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီ နုတ်ထွက်သွားသည့်

အတွက် ဧပြီလမကုန်မီ တွေ့ဆုံမည့် အစည်းအဝေးသည် လေးပွင့်ဆိုင် ဖြစ်သွားရခြင်း ဖြစ်ပြီး ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီအနေဖြင့် လေ့လာသူအနေဖြင့်သာ တက်ရောက်နိုင်မည် ဖြစ်တော့သည်။

(င) ငါးပွင့်ဆိုင်ဆွေးနွေးပွဲ နောက်ဆက်တွဲအခြေအနေ

ငါးပွင့်ဆိုင်ဆွေးနွေးပွဲအပြီး မတ်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ဖြစ်မြောက် ရေးကော်မတီမှ သဘောထားထုတ်ပြန်ချက်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထုတ်ပြန်ချက် တွင် ‘ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်အား ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊ လုံခြုံရေးနှင့် ပြုပြင်မွမ်းမံ ထိန်းသိမ်းခြင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက်သာ အစိုးရကို လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်း ဖြစ်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ရွှေ့ပြောင်းခြင်း၊ ဖြုတ်ချခြင်းကို လုံးဝ (လုံးဝ) လက်ခံမည် မဟုတ်ပါကြောင်း’ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်။

မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ကရင်နီ လူငယ်အဖွဲ့အစည်း အသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်များ မှ ကြေညာချက်တစ်စောင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ‘ကရင်နီပြည်နယ်တွင် ရှေးအစဉ်အဆက် ကတည်းက ဌာနတိုင်းရင်းသားများသည် ဗမာတိုင်းရင်းသား အပါအဝင် အခြားသော တိုင်းရင်းသားများနှင့် အေးအတူ ပူအမျှ နေထိုင်လာခဲ့ကြောင်း၊ သို့သော် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင်မှ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးအယ်လ်ဖောင်းရှိ အစပြုသည့် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် ပြဿနာကြောင့် ပြည်နယ်အတွင်း ပြည်သူလူထုအကြား သွေးကွဲပြီး ပဋိပက္ခအသွင် ရောက်ရှိနိုင်သည့် အနေအထားတွင် ရှိနေကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးအခြေအနေအရ ကရင်နီ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့ အစည်း အသီးသီးမှ တားမြစ်ခဲ့သော်လည်း ကယားပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဘဏ္ဍာ ရေးဝန်ကြီးတို့သည် အာဏာ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ငွေကြေးအင်အားများ အသုံးပြု၍ ဌာန တိုင်းရင်းသားများနှင့် အခြားသော တိုင်းရင်းသားများ၊ အသင်းအဖွဲ့များ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များ ကို သွေးခွဲစည်းရုံးသွေးဆောင်ကာ ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီကို ထိုးကျွေး၍ အတင်း အဓမ္မ ခိုးကြောင်ခိုးဝှက် တည်ဆောက်ခဲ့ကြောင်း၊ အာဏာရှင်ဆန်သော ပစ်ခတ်မှုကြောင့် လူထု သွေးမြေကျခဲ့ရသော ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့ကို ကရင်နီပြည် လူထုအရေး တော်ပုံနေ့အဖြစ် တရားဝင်ကြေညာကြောင်း’တို့ ပါရှိသည်။ အဆိုပါ ထုတ်ပြန်ကြေညာ ချက်၏ ခေါင်းစဉ်မှာ ‘နိုင်ငံရေး ရာဇဝတ်ကောင်များ၊ ကရင်နီအမျိုးသား သစ္စာဖောက် များ၊ တိုင်းရင်းသားများ သွေးစည်းချစ်ကြည်ရေး၏ ရန်သူများ၊ ကျေးဇူးကန်းသူများအဖြစ် သတ်မှတ်ကြေညာခြင်း’ ဖြစ်သည်။

မတ်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင်မူ ‘ဧပြီလမကုန်ခင် ပြုလုပ်မည့် လေးပွင့်ဆိုင် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးမည့် နေ့ရက်အတိအကျကို သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများမှ အမြန်ဆုံး သတ်မှတ် လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် တောင်းဆိုကြောင်း’ ကရင်နီပြည် လူငယ်များအင်အားစု သပိတ် ကော်မတီက ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

အခန်း ၄

၁။ သုံးသပ်ချက်

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် နှစ်ဖက်သဘောတူ ရရှိခဲ့သည့် ညှိနှိုင်း သဘောတူညီချက်များအား ကြေးရုပ်စိုက်ထူလိုသောဘက်ဖြစ်သည့် ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီတို့မှ တာဝန်ခံနိုင်မှု မရှိခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှသာ ကြားဝင်ဖြေရှင်းမှု မပြုလုပ်ခဲ့ပါက ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီတို့သည် အကြောင်းပြချက် အမျိုးမျိုးဖြင့် ပြဿနာအား ဆက်လက်ရှောင်လွှဲမှုသာ ပြုလုပ်နေဦးမည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

ကရင်နီဒေသအတွင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်စိုက်ထူခြင်းသည် ကရင်နီဒေသရှိ ဒေသခံပြည်သူများ မထောက်ခံသည့် လုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်သည်မှာ အငြင်းပွားဖွယ်ရာ မရှိချေ။ ဒေသခံပြည်သူများ၏ သဘောထားဆန္ဒကို ဆန့်ကျင်ကာ ကြေးရုပ်စိုက်ထူရန် အတင်းအကျပ် ဖော်ဆောင်မှုသည် ဒီမိုကရေစီ စံတန်ဖိုးများကို သွေဖည်သည့် အာဏာရှင်ဆန်သော လုပ်ရပ်များ ဖြစ်ပေသည်။ ကြေးရုပ်စိုက်ထူရန် ကြိုးပမ်းမှုကိုလည်း ဝန်ကြီးချုပ်အနေဖြင့် တရားဝင်ပုံစံဖြင့် တစ်သွယ်၊ မိမိ၏အုပ်ချုပ်မှု လက်အောက်တွင်ရှိသော ရပ်/ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ ပါဝင်သော ဒေသခံလူနည်းစု အား စည်းရုံးဆက်သွယ်ခြင်း ပုံစံဖြင့် တစ်သွယ် ပြုလုပ်ခြင်းများသည် တိုင်ရင်းသား သွေးစည်းညီညွတ်မှု၊ မတူကွဲပြားမှု အခြေခံ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်မှုအား ယိုယွင်းစေသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

ပြည်နယ်အစိုးရ၏ ကြေးရုပ်ပြဿနာအား ဖြေရှင်းမှုပုံစံများသည် အစောပိုင်း

ကာလမှစ၍ ယခုအချိန်ထိ စီမံခန့်ခွဲမှု ပုံစံလွဲမှားခြင်း၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု အားနည်းခြင်း၊ ပြည်သူ့သဘောထားကို အခြေခံကာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်းများမှာ ပေါ်လွင်နေရုံသာမက ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်တွင် ရဲအင်အားအသုံးပြု ဖြိုခွင်းရာမှ ပြည်သူ ၂၀ ဦး ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ခြင်းအား တာဝန်ခံမှုမရှိခြင်းသည် ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ကိစ္စရပ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။

ကရင်နီလူမျိုးများ၏ သမိုင်းကြောင်း၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုများအား အကာအကွယ် ပေးမှုနှင့် မြှင့်တင်ပေးမှု မရှိသလောက် နည်းပါးရုံသာမက လေးစားတန်းဖိုးထားမှု ပုံရိပ်ကို ပြည်နယ်အစိုးရတစ်ရပ်အနေဖြင့် ပြသပေးနိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ လက်ရှိအစိုးရသစ်လက်ထက်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ် စိုက်ထူခြင်း၊ တံတားကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အမည်ပေးခြင်းတို့သည် နေရာအများစုတွင် တွေ့ရှိရပါသည်။ ဗမာအများစု နေထိုင်သော တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်စိုက်ထူရာတွင် ကန့်ကွက်မှုများ မရှိသလောက် နည်းပါးသော်လည်း အခြားတိုင်းရင်းသား အများစုနေထိုင်သော ပြည်နယ် တချို့တွင် ဒေသခံများ၏ ကန့်ကွက်မှုကို ကြုံတွေ့ကြရပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အပေါ် ဗမာတိုင်းရင်းသားများ၏ သဘောထားနှင့် အခြားတိုင်းရင်းသားများ၏ သဘောထားကို အတင်းတူညီခိုင်း၍ မရနိုင်ပေ။ အခြားတိုင်းရင်းသားများတွင်လည်း ယင်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ လူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များ ရှိကြသည်ကို နားလည်ထားရပါမည်။ အဆိုပါ လူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များကို လျစ်လျူရှုပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရုပ်တုကို (ဒေသခံ လူမျိုးစုများ၏ ဆန္ဒ မပါဘဲ) အတင်းအဓမ္မ တည်ဆောက်ခြင်းသည် ယခင် စစ်အာဏာရှင် အစိုးရအဆက်ဆက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒ သွတ်သွင်းခြင်းကို ဆက်လက်ရှင်သန်စေခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆန္ဒပြပွဲဦးဆောင်သည့် ကရင်နီ လူငယ်ခေါင်းဆောင်များကို တရားစွဲဆိုရာတွင် အသုံးပြုခဲ့သည့် 'ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခြင်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြလှည့်လည်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ'၊ 'ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၅၀၅ (ခ)၊ (ဂ)' တို့သည် ဒီမိုကရေစီ စံတန်ဖိုးများနှင့် ညီညွတ်မျှတခြင်းမရှိဘဲ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ချိုးဖောက် ကန့်သတ်ထားပါသည်။ ယင်းဥပဒေများနှင့် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများ၊ လူအခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီဝင်များ၊ ဒေသခံများနှင့် အခြားသူများကို တရားစွဲဆိုမှုများ၊ ထောင်ချမှုများ ပြုလုပ်နေခြင်းသည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ချိုးဖောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အဆိုးဆုံးအချက်မှာ ယခင်အစိုးရ လက်ထက်တွင် ဆန္ဒပြသူများကို တရားစွဲဆိုရာ၌ ပုဒ်မ ၅၀၅(ခ)ကိုသာ အသုံးပြုခဲ့သော်လည်း အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ဦးဆောင်သောအစိုးရလက်ထက်တွင်မှ ဆန္ဒပြမှုများကို ပိုမိုဖိနှိပ်ရန် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၅၀၅(ခ) အပြင် ၅၀၅(ဂ)ကိုပါ သုံးစွဲလာခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ ဥပဒေများကို (ဆက်လက်အသုံးမပြုဘဲ) အမြန်ဆုံး ပြင်ဆင်ပေးပါရန်နှင့်

ကရင်နီပြည်နယ်/ ကယားပြည်နယ်၊ လွိုင်ကော်မြို့ရှိ ကန္တာဟောဝန်ပန်းခြံအတွင်း စိုက်ထူထားသော ဗိုလ်ချုပ်ကြေးရုပ်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားများ၏ သဘောဆန္ဒကို အလေးထားကာ (အားလုံးအကျေအလည် ပြီးဆုံးသည်အထိ) ကြားဝင်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးပါရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့အား အလေးအနက်ထား တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

၁၈၇၅ ခုနှစ်တွင် အနောက်ကရင်နီနယ်ကို အင်္ဂလိပ်နှင့် မြန်မာ နှစ်ဖက်လုံးမှ လွှမ်းမိုးချုပ်ချယ် ကျူးလွန်ခြင်းမပြုရန် သဘောတူညီခဲ့ကြပြီး အနောက်ကရင်နီဒေသကို လွတ်လပ်သောနယ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုသည့် သဘောတူစာချုပ်ကို အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ ကိုယ်စားလှယ် ဆာဒေါက်ကလပ်ဖော့ဆစ်နှင့် မြန်မာဘုရင်၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ကင်းဝန်မင်းကြီးတို့က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။

ရုပ်တုဖြစ်သွားသော ပိုလ်ချုပ်ကတိ

Promises Turn into A Statue

FREEDOM OF EXPRESSION
ACTIVIST ORGANIZATION